

סיפורי צדיקים

גליון 366
שנה ח' תשע"ט

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

תודה למשפחת קלייטן על האישור לשרתמש בתמונה

סיפורי חז"ל

ויהי' ממחרת וגו' והנה פרח מטה אהרן
לבית לוי ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמל
שקדים (י"ז כ"ג)

אמר ה' למשה קח קורה אחת וחתוך אותה לשנים עשר נסרים ואמור לשנים עשר נשיאי ישראל ואהרן בתוכם: כולכם מקורה אחת, טלו איש איש מקלכם וכל אחד ואחד יכתוב בעצמו בכתב ידו את שמו על מטהו, משעשו כן, אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה, קח את מטותיהם והנחתם באהל מועד לפני העדות, אשר אועד לכם שמה, ויהיו שם לילה אחד. וכך עשה משה לעיני כל ישראל. ויהי ממחרת והנה פרח מטה אהרן לבית לוי ויוצא פרח ויצץ ציץ ויגמול שקדים, גור הקדוש ברוך הוא על מטהו של אהרן ופרח, ואף נמצא עליו השם המפורש כמו על הציץ. כל אותו הלילה היו ישראל מצפים ואומרים אימתי יעור השחר ונראה מי ומי הוא אשר בחר בו ה'. כיון שעלה עמוד השחר השכימו ובאו אל אהל מועד, וראו והנה פרח מטה אהרן ויצץ ציץ ויגמול שקדים. אותה שעה שבחו על הנס והודו כולם כי בחר ה' באהרן וביתו כהנים עד עולם.

(במד"ר י"ח - כ"ג)

פרשת השבוע

כהווייתן, כי לא כך אמרתי שאי אפשר למיוחס להיות חסיד, רק שקשה על המיוחס להיות חסיד, אבל המיוחס אשר חפץ וחושק לדרך הקודש הזה, אדרבה זכות אבותיו מסייעתו לעלות בהר ד' במדרגות גבוהות ורמות.

ופירש את דברי רש"י בפרשת קרח "בן יצהר בן קהת בן לוי" ולא הזכיר בן יעקב שביקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם, והיכן נזכר שמו, בהתייחסם על הדוכן וכו'. וצריך להבין, מה היה קשה לו לרש"י באם לא היה נזכר שמו של יעקב אבינו בשום מקום, עד ששואל והיכן נזכר שמו, ביחוסו של קרח. אך רש"י ז"ל כיוון בקושייתו להורות לנו דבר גדול, כי היה קשה לרש"י בפסוק מה לנו וליחוסו של יצהר וכו'. אלא פירושו הוא, שלקח את היחוס למחלוקתו וחלק עליהם מחמת יחוסו, ולא זכר את יחוס יעקב במחלוקתו, שיעקב ביקש רחמים, ושורש הדבר שזכות אבות הוא דבר גדול ועומדת לו לאדם בשעה שהוא רוצה לעבוד את ד' שיהיה לו סייעתא מן השמים לעשות המצוה בשלימות, וזאת אינו אלא כשלא לקח מעלת היחוס לצד אחר, אוי בודאי עומדת לו עבודת הבורא. וזה שפירש"י "ולא הזכיר בן יעקב", וכיון שלא נזכר שמו על המחלוקת או בודאי שנזכר שמו לעבודת הבורא, כיון שלא נפגם היחוס, וזה מקשה ויהיכן נזכר שמו ומפרש שנזכר שמו על הדוכן.

בן יצהר בן קהת בן לוי (ט"ז - א') מסופר על הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זיע"א, אשר בימי עלומיו נשא לבו אותו לחסות תחת צל הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק זיע"א, וכתת את רגליו וילך מעיר לעיר הלך ונסוע לליזענסק, ובכל מקום עברו היה פונה לבית המדרש של החסידים. ויהי בדרך ויפגעו בו חבורת חסידים ההולכים לקבל פני רבם והתחבר להם, וכאשר נודע להם שהוא בן הגאבד"ק לינסק זיע"א ונכד הגאון ר' יצחקל האמבורגער זיע"א ולמעלה בקודש מגוע תרשישים, אמרו לו, לשוא כל עמלך חברנו, כי הרבי אמר כי מיוחס אי אפשר לו להיות חסיד, לכן כדאי שתשוב לביתך. אבל הוא לא פנה אל דבריהם, אך בקרב לבו היה דואג ומתאנח על גורלו אשר הוא נדחה מעל עדת החסידים. והמשיך דרכו לבוא להיכל קדשו של הרבי ר' אלימלך זיע"א, ובדרכו על מפתן הבית פרץ בכבי רב ויתעלף. כאשר שב רוחו, שאלו הרבי לשלום, ויקרב ויאמר מה פשעי ומה חטאתי שנולדתי אצל הרבנית מלינסק, האם שאלו אותי? אם היו שואלין אותי ברור לי כשמש שהייתי בוחר להיות נולד אצל איוו ויצערקע, (היינו האשה היושבת בשוק למכור סחורתה) כדי שאוכל להיות חסיד, והייתי מוותר על כל היחוס, ולמה זה איגרע לבלתי הקרב בדרך הקודש הזה דרך החסידות? והרבי ר' אלימלך התפלא על דבריו ושאלהו, מה כוונתך ויאמר כי אמרו לי משמיה דמר דמיוחס אי אפשר לו להיות חסיד, ויאמר לו הרבי, אברך לא נאמרו לך הדברים

זמני השבת

זמני יציאת השבת

ירושלים: 8:31 ת"א: 8:34 ר"ת: 9:04

פרשת קרח

זמני כניסת השבת

ירושלים: 7:13 ת"א: 7:29

שהיין שבבבוק לא יגמר

בעיר וינה המעטירה, התגורר פעם יהודי שעיסוקו היה יינן, הוא היה עושה יינות שטיבם היה מפורסם ככל הגלילות כטעימים במיוחד. מרחוק ומקרוב היו באים אליו יהודים כדי לקנות אצלו יין לצרכי שבת וחג, וכן לצרכי סעודה של מצווה. יהודי זה היה נוהג שאם ארעה ברית מילה בעיר, היה נותן לבעל הברית בבבוק יין במתנה. היין הזה היה טעים באופן מיוחד, ואלה שזכו לטעום ממנו העידו כי טעם גן עדן לו. ואם מישהו ביקש לקנות ממנו מאותו סוג יין מיוחד ומעולה, היה מתנה תנאי שהיין ישמש רק לצרכי קידוש והבדלה. היו אנשים לא מעטים שרצו לדעת את סודו של אותו יין מיוחד במינו, אולם היינן השיב כי את הסוד הזה הוא לא יכול לגלות. בבוא הזמן כאשר היינן חיתן את בתו הצעירה, הוא ערך לכבוד המאורע סעודה כיד המלך. בתום הסעודה, כאשר מילאו שתי כוסות לברכת המזון, אחת לברכה והשנייה לשבע ברכות, שאחר כך מערבבים את היין ביניהם ונותנים לשתות ממנו לחתן ולכלה, נטל בעל השמחה בבבוק יין מאותו המין המשובח וחילק בעצמו למסובים, כולם רצו לטעום מהיין המשובח, והוא חילק וחילק בהוסיפו מהבבוק לכוס של ברכה, והבבוק לא התרוקן עד שאחרון הקרואים קיבל את חלקו. או אז התפוצץ לפתע הבבוק הריק והתנפץ לרסיסים בקול רעש גדול. כל הקרואים קראו בקול רם מול טוב! מול טוב! כמו בשעה שחתן שובר את הכוס מתחת לחופה. רחש עבר בציבור הגדול של הקרואים שבמו עיניהם ראו את האירוע המופלא, כל העיניים היו נשואות אל בעל השמחה ממנו ציפו לשמוע הסבר על מה שקרה ולהיוודע סוף סוף את סודו של היין המיוחד במינו. היינן שלנו לא חיכה שיבקשוהו הרבה הוא נעמד על רגליו ופתח בסיפורו המרתק:

אודה את ה' בכל לבי, פתח ואמר היינן, עד כה הודיתי לה' בלבי פנימה, אולם עתה הגיעה השעה לספר את הסוד לעדה כולה לכל הנאספים כאן, שמעו איפוא גם אתם וטראו כמו עיניכם כמה גדולים מעשי ה'. לפני שנים רבות בעת שהייתי אברך צעיר מיד אחרי החתונה, היתה פרנסתי על אומנות המילה, הייתי מוהל מומחה ומעולם לא סירבתי ולא דחיתי הזמנה, כאשר צריך היה להכניס ילד יהודי לבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, תמיד עשיתי את מלאכתי בשמחה, הן אם בעל הברית היה עשיר והן אם היה עני מרוד שממנו לא לקחתי פרוטה אחת כשכר טרחתי. כאמור תמיד עשיתי את מעשי בוריזות ובשמחה מבלי להתחשב בטרחה ובקשיים שהיו כרוכים בדבר.

פעם אחת היה זה ערב יום כיפור בבוקר, נכנס אלי יהודי כפרי ובקשני לבוא עמו לכפר כדי למול את בנו שאשתו ילדה לפני שמונה ימים. אני שואל אותו איפה הוא גר? והוא נותן לי

של כפר, אני שואל אם יש לו עגלה עם סוס? והוא משיב בשלילה, אין לו הוא בא ברגל, האם אתה יכול לשכור עגלה עם סוס? אני ממשיך לשאול, והתשובה שוב שלילית, אין לו כסף והוא בא והולך ברגל. כמה זמן הולכים? כשעה, הוא אומר חסר סבלנות, עוד שאלתי אותו אם יודע הוא שהיום ערב יום כיפור? והוא אומר באדישות גדולה שכן הוא יודע שצריך לצום, אבל זה לא עושה עליו שום רושם כי הוא צם לא אחת גם במשך השנה. ראיתי שיש לי כאן עסק עם יהודי כפרי פשוט שבפשוטים, הרהרתי ביני לביני מה עלי לעשות, מצד אחד עסק שכזה לא עלינו ולא עליכם, להיסחב רגלי במשך חצי יום הלך וחזור לכפר ובחזרה, ובקושי להגיע הביתה כשעה לפני כל נדרי, ומאידך, מיד תפסתי את עצמי אם מודמנת לי מצווה יקרה כזו של ברית מילה דווקא בערב היום הקדוש, האם עלי לוותר עליה רק בגלל אי הנוחות שהיא כרוכה בו? אדרבה, עלי להיות שבע רצון ולהודרו ואכן מיד אמרתי ליהודי הכפרי, בוא ונלך, מיד לקחתי את מכשירי המילה שלי ויצאתי לדרך עם היהודי, הוא צעד צעדים גדולים ומאוששים כחיל, אני בקושי נסחבתי אחריו, כבר ראיתי שאם אצלו אורכת הדרך בקצב כזה כשעה, הרי אצלי תארך שעתיים, אני מאחל לעצמי שאצליח לחזור הביתה שעה קלה לפני הסעודה המפסקת, כדי שאוכל לאכול משהו לפני הצום. היהודי הכפרי לא היה מרוצה מקצב הליכתי, בראותו כי אני הולך לאט, אמר לי כי אין לו זמן להיסחב כמו צב, הוא ילך קדימה ואני אבוא אחריו, הדרך ישרה לכפר ואין מקום לטעות. באומרו זאת הוא החיש את צעדיו ונעלם מעיני.

בהגיעי לכפר עייף ויגע, התעניינתי איפה היולדת גרה? נכנסתי לבית שבו לא היה איש זולת האמא עם התינוק שלה, לשאלתי איפה בעלה? השיבה האשה כי היא לא יודעת, בוודאי בעבודה, הוא אמר לי כי המוהל יסתדר בלעדיו הוסיפה. להשתוממתי לא היה גבול, לא תיארתי לעצמי שיהודי יכול להיות כה אדיש לקיום מצוות מילה של בנו, איך הוא יכול להרשות לעצמו לא להיות נוכח בברית המילה של הבן? אך לא היה לי זמן רב להרהורים, מה עושים עכשיו, איך אפשר למול תינוק בלי סנדק שיחזיק אותו על הברכיים? הרי זה סכנת נפשות. אני יוצא החוצה כדי לראות אם אפשר למצוא יהודי שיתנדב להיות סנדק, אני עומד ומחכה זמן רב, אך איני רואה יהודי לנגד העיניים, שואל שכן אם גר כאן בכפר עוד יהודי, והוא אומר שלא. נעשה לי רע על הנשמה, מחכה ומחכה אובד עצות, פי ממלמל תפילה: מי שענה לאברהם אבינו בהר המוריה הוא יעננו.

לפתע אני מבחין מרחוק ביהודי עם תרמיל על הגב ההולך במהירות, ואני רץ לקראתו בשמחה רבה, ומבקשו להיכנס ולהיות סנדק לרך הנימול, אני אומר לו כי ה' שלח אותנו לכאן כדי לעזור לקיים את המצווה הגדולה למול ילד יהודי, ולא עוד אלא שיזכה להיות סנדק.

משל ונמשל

הוי דן את כל האדם לכף זכות

לעתים קרובות יארע ששני בני אדם נעשים צהובים זה לזה ונוטרים איבה שנים על שנים, יש שיבקש אדם מחברו איזה דבר והלה מסרב לעשות את מבוקשו, מיד הוא הופך לו לשונא בנפש, ומוכן הוא לקורעו כדג, ברם אילו היה כל אדם מביט על חברו כעל גדול הימנו, ודאי שהיה יכול ללמד עליו סניגוריא ולמצוא לו צד זכות.

משל לראובן שבא לידי דין ודברים עם חברו שמעון ורב עמו, והיה בלבו עליו. לימים היה ראובן מהלך ברחובה של עיר, ופגש באחד מידידיו הטובים לוי, שהיה מקובל עליו כאדם מהוגן וישר דרך, סיפר ראובן ללוי על הדברים שנפלו בינו לבין שמעון, והוסיף כי גדולה הטינה שהוא שומר לשמעון משום שהלה לא צדק כל עיקר בריבו אתו, אמר לו לוי, וכי מכיר אתה יפה בטיבו של שמעון זה, שאתה בטוח כל כך שאינו אדם כשר? לפני ימים אחדים ראיתיו דרך מקרה מסב במסיבה עם רבנו הגאון המפורסם בחסידותו, ורבנו חלק לו כבוד גדול. מששמע זאת ראובן תמה תמיהה גדולה, ברם לא עלה על דעתו להטיל ספק באמיתות הדבר שכן היה לוי מקובל עליו כאדם מהימן ביותר, פתח ואמר לו יודע אתה, הרהור ספק נכנס בלבי שמא לא צדקתי בריבי עם שמעון, ואף על פי שבטוח הייתי עד היום בצדקתי, מששמעתי סיפורך התחלתי מהסס בדבר שמא מי יודע. לאחר כמה ימים נפגשו שוב שני הידידים, אומר לוי לראובן יודע אתה, אתמול שוב ראיתי את שמעון יושב לפני שני גדולי הדור, ושניהם קירבוהו קירבה יתירה וכיבדוהו כבוד גדול. מיד נפל ראובן על פניו בוכה ומצעק וי מה גדול החטא שחטאתי נגד רבי שמעון, מעתה גם רבי איתקרי, עכשיו אין עוד כל צל של ספק בלבי שלא אני צדקתי באותו ענין, אף איני יכול כלל להבין כיצד הייתי בטוח כל כך, שאדם גדול שכמותו הוא הרשע ואני הצדיק.

(בשם הגה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

אך דברי לא עושים על הקבצן כל רושם, מה סנדק, איפה סנדק? הוא אומר בזלזול מופגן, אני ממחר העירה, היום ערב יום כיפור ואם אגיע בזמן אוכל עוד לעשות כמה מטבעות מפדיון כפרות, וכבר רוצה להמשיך בדרכו. אני שואל אותו כמה הוא חושב להרוויח היום מפדיון כפרות? והוא אומר, רובל שלם, שגם בשבילי היה אז סכום לא קטן, זה היה כל רכושי אותו חסכתי מפני, כדי שיהיה לי כסף להיכנס לשותפות לקניית אתרוג, אבל לא היתה לי כל עצה, אלא להבטיח לקבצן כי בבואנו העירה אתן לו את הרובל, ובלבד שישכים להיות הסנדק שאוכל למול את הילד.

לבסוף הוא הסכים, נכנסנו הביתה והקבצן התיישב על הספסל אותו העמדתי ככסא של אליהו, ולקח את התינוק על ברכיו, אני מלתי אותו כדת וכדין, וברוך השם הכל עבר בשלום, לאחר מכן החזרתי את הילד לאמו, ואמרתי לה שהואיל ולא היא ולא אני ולא בעלה לא יודעים איזה שם לתת לו, קראתי לו בשם אברהם, ואני מקווה כי הוא יגדל לתורה לחופה ולמעשים טובים. מבלי לאבד זמן נוסף, יצאנו לדרך בחזרה לעיר אני המוהל והסנדק, כיוון שהוא הלך יותר מהר, הוא הלך קדימה והשאיר אותי הרחק מאחוריו, אני בקושי סחבתי את רגליי והגעתי הביתה שעה קלה לפני השקיעה. בהכנסתי הביתה היתה על השולחן מוכנה הסעודה המפסקת, אולם אני עוד לא הייתי במקווה כדי לטבול לפני היום הקדוש, ולא היה מספיק זמן גם לאכול וגם ללכת למקווה, עשיתי מהר חושבים והחלטתי שמוטב לי ללכת למקווה מאשר לאכול, ורק מזגתי לעצמי כוס יין מהבקבוק שעמד על השולחן. באותו רגע ממש נכנס הביתה הרובל שהבטחתי לו והצעתי גם לו כוס יין, אמרנו לחיים וכן גמר חתימה טובה, והקבצן הרים את ידיו ובירך אותי שאזכה לעשות את כל המצוות בשמחה, באומרם זאת הוא גם הבטיח כי היין שבבקבוק לא ייגמר, כל עוד לא אשיא את אחרון ילדי ולא נברך שבע ברכות בחתונה זו.

היינן סיים את סיפורו המעניין, באומרם מאז לא ראיתי את הקבצן – סנדק יותר, אולם כפי שהנכם רואים, ברכתו נתקיימה היום, כאשר זכיתי בעזרת השם להשיא את בתי הצעירה, טעמנו כולנו מהיין ההוא שהספיק לכולם לפני שאזל מהבקבוק, שיהיה זה סימן טוב ומזל טוב לנו ולכל ישראל כל הנוכחים השיבו אמן כן יהי רצון.

צ'ין אדם לחברו

זהירותו מופלאה של ילד

מסופר על בנו הצעיר של הרה"ק רבי ש"ב מפרשיסחא זיע"א, שבהיותו ילד כבן תשע קיבל מיהודי אחד בהשאלה לתקופה מסויימת אבנט לתפילה. ביום שבת קודש אחד בשעת תפילת מוסף נשמע הקול כי יהודי זה נפטר. מיד הודרו הילד וחלץ את האבנט מגופו, כששאלוהו מדוע נחפו תוך כדי אמירת הקדושה להסיר את האבנט? השיב הילד: אבנט זה שייך ליהודי שנפטר עתה וממנו קיבלתיו בהשאלה, והנה ברגע שנודע לי שהוא נפטר, הרי האבנט שייך מעתה ליורשיו ומהם לא קיבלתי רשות, ואינני חפץ להשתמש בחפץ בלא דעת הבעלים.

סבל כל ימי חייו עבור

יהודי אחר

הרה"ק רבי יחיאל מאיר מגאסטאנין זיע"א היו קוראים "דער גוטער איד" (היהודי הטוב). פעם הגיע איזה בעל עגלה באמצע הלילה לגאסטאנין, והיה אז חורף וקור חזק מאד וראה שאצל הגאסטינינער היה מאיר עוד הנר, אך לא ידע שגר כאן איזה רבי, ודפק על הדלת ושאל אם יכול ליכנס? והשיב לו בוודאי, והחיה עצמו עם האורח ונתן לו לאכול ולשתות. אחר האכילה רצה בעל העגלה לצאת החוצה, אמר לו הצדיק, להיכן תלך עכשיו בקור נורא כזה? תשאר לישון כאן, אמר הבעל עגלה כי מפחד שלא יגנבו החמור עם העגלה, הבטיח לו הרבי שהוא ישמור עליהם, והיכן לו מטה

והיהודי הלך לישון והרבי מגאסטאנין עמד כל הלילה בחוץ בקור הגדול לשמור על העגלה, ולא לבש כובעו הגדול שהיה רגיל לחבוש שלא יכירו שהרב עומד בחוץ, ועמד רק עם הכובע הקטן, ומזה נתקרב ראשו ל"ע. וסבל כל ימי חייו על כאב הראש ל"ע.

ונגע לא יקרב באהלי ה'

פעם נשאל הגה"ק רבי דוב בעריש וידנפלד הרב מטשעבין זיע"א על ידי אחד הרבנים, בקשר להריסת קיר בית הכנסת לצורך הרחבתו, הרב השיב לשואל בחיוב. לאחר שהלה יצא לדרכו נזכר הרב ששכח להוסיף לשואל פרט חשוב, מיד ביקש לטלפן אליו ולהודיעו שיש להיזהר מאד, כי בעת הריסת הקיר לא ימצאו ילדים בסביבה, לבל יאונה להם כל פגע חלילה, "ונגע לא יקרב באהלי ה'". ולא נחה דעתו של הרב וביקש להודיע גם לבנו של הרב השואל, שיודיע על כך לאביו בכל הדחיפות.

זהירות מופלגת

הרה"ק רבי יחזקאל לוינשטיין זיע"א סיפר פעם: נכנסתי למורי ורבי הרה"ק רבי נחום זאב זיו מקעלם זיע"א וראיתיו קוצץ את צפורני ידיו, ואחרי כן משייפם היטב בפצירה. לשאלתי הוא הסביר לי את פשר מנהגו, מעיין אני הרבה בספרים השייכים לציבור, חוששני איפוא שמא אגרום בצפורני איזו שהיא שריטה וקלקול לספר, ואזי אהיה חלילה מויק לרכוש של הרבים.

חילולא דצדקיא

שבת קודש כ"ו סיון הרה"ק רבי יחיאל מיכל מקורימא ב"ר צבי מנחם מאניפאלע (תרט"ו)

יום ראשון כ"ז סיון

רבי חנינא בן תרדיון (ג"א - תת"ל) הרה"ק רבי מאיר מאייזנשטאט ב"ר יצחק (פנים מאירות - תק"ד)

יום שני כ"ח סיון

הרה"ק רבי משולם פייש הלוי מטהאש ב"ר מרדכי (תרל"ה)

יום שלישי כ"ט סיון

הרה"ק רבי שמואל שמריה מאוסטרובצה (תלמיד ה"חווה" ב"ר יעקב (תר"ו))

יום רביעי ל' סיון

הגה"ק רבי שלמה קלוגער ב"ר יהודה אהרן (תרכ"ט)

הרה"ק רבי מאיר מקרעטשניף ב"ר מרדכי מנדבורנא (תרס"ח)

יום חמישי א' תמוז

הרה"ק רבי קלונימוס קלמן ב"ר אהרן (מאור ושמש - תקפ"ו)

הרה"ק רבי שלמה מבאבוב ב"ר מאיר נתן (תרס"ה)

יום שישי ב' תמוז

יוסף הצדיק משבטי קה בן יעקב (ב"א ש"ט) הרה"ק רבי נחמן מהורדאנקא ב"ר יצחק (תלמיד הבעש"ט - תקכ"ה)

הרה"ק רבי אברהם מטריסק ב"ר מרדכי מטשערנובל (תרמ"ט)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבניטין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רמזים וסימנים על המצוות.

הלכות מוקצה (ג)

- א) ספרים, מותר לטלטל אפילו שלא לצורך. (שו"ע או"ח סימן ש"ח סעיף ד')
- ב) אוכלין ומשקין, מותר לטלטל, אפילו שלא לצורך כלל. (שם)
- ג) תפילין, יש שסוברים שמותר לטלטלן שלא יתקלקלו בחמה, או שלא יגנבו, (רמ"א שם) ויש שסוברים שמותר לטלטלן רק לצורך גופו [היינו כדי שישמרוהו מהמויקין]. או לצורך מקומן. (שו"ע הרב שם סעיף י"ט). ויש שמחמירין שלא לטלטלן כלל. דדינן כמוקצה מחמת חסרון כיס. (ברית עולם, כשמל"א אות י"א)

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות רשת חנויות

גל פז

מברכים חודש תמוז
המולד יהיה יום שלישי שעה 3:38
אחה"צ 2 חלקים
ר"ח ביום רביעי וחמישי